
MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
2012. március 3.

VI. OSZTÁLY

A tételek kidolgozására szánt idő: 2 óra

I. 30 pont

Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd válaszolj a kérdésekre/old meg a feladatokat!

Jancsi kapált az apjával. Nem könnyű dolog a kapálás: Jancsi elfáradt. Meleg volt. A Maros kutya ott feküdt a hűsön, a körtefa alatt. Jancsi megtörülte a homlokát, és így szólt:

- Hej, édesapám, de jobb volna, ha kutya volnék !*
- Hát csak légy – felelt az apja –, próbáld meg.*

Jancsi letette a kapát. A Marost elkergette a körtefa alól, s maga feküdt oda. Onnan nézte, hogy az apja hogyan kapál.

Az idő már délfelé járt. Jancsinak a szeme majd kiesett az éhségtől.

Végre nagy nehezen megérkezik az ebéd. Az apa leteszi a kapát, és odaül a fa alá.

- Lássuk – mondja –, mi a leves!*
- Bableves – mondja örömmel Jancsi.*
- Csitt – szól rá az apja –, a kutya nem beszélhet.*

S enni kezd.

– Hát én nem kapok? – kérdi Jancsi.

– Hol hallottad azt, hogy a kutyának leves jár? Mondtam már, hallgass, mert te beálltál

kutyának: kutyának nincs szava.

Hallgatott Jancsi, de szomorúan.

Következett a főzelék. Abban volt hús is. Az apa megette a főzeléket, a húst is. A csontot odadobta Jancsinak. Akkor már Jancsi sírva fakadt.

– Nini – mondja az apa –, hát mi bajod?

– Édesapám – feleli Jancsi –, nem kívánok tovább kutya lenni, mert ha még tovább is kutya vagyok, a tésztából se jut.

Így került ki aztán Jancsi a kutyaságból.

(Gárdonyi Géza - Megjárta Jancsi)

1. Miért akart Jancsi kutya lenni?
2. Miért hagyta rá az apja, hogy próbálja ki, milyen kutyának lenni ?
3. Hogy érezte magát Jancsi kutyaként?
4. Mikor döntött úgy, hogy nem akar tovább kutya lenni?
5. Fogalmazd meg az elbeszélés tanulságát!

II. 40 pont

Írd meg az elbeszélés folytatását 20-25 mondatban!

Marci utálta a szeplőit. Ami azt illeti, volt is neki mit utálnia, mert hetvenhat szeplő virított az arcán. Pontosabban hetvenöt, mert egy – a hetvenhatodik – a füle cimpáján hivalkodott. Az igazság kedvéért el kell mondanom, hogy ebben az utálkozásban Marcinak egyáltalán nem volt igaza. Mert helyre kis szeplői voltak. Csinosak, jóképűek, vitorak. A legnagyobb akkora volt, mint egy jól táplált borsó, a legkisebb meg, mint egy fogyókúrázó mákszem. Ennek a legkisebbnek neve is volt. Úgy hívták: Szeplő Szepi. Ott lakott Marci orra

tövéen. Nos hát ezeket szidta-hordta folyvást Marci. Eladdig és olyannyira, hogy egy szép napon a szeplők megsértődtek.

– Még hogy mi vagyunk a csúnyák, ocsmondák, rútak, rettentőek?! Na megállj! – kiabálták.

S éjszaka, mikor Marci aludt, uzsgyi, kisurrantak az ablakon. Még az is, amelyik a füle cimpáján feszített, pedig a fülcimpánál előkelőbb hely nemigen létezik egy szeplő számára. Ott maradt Marci egy mákszemnyi szeplő nélkül, mivel – mondanom sem kell – Szeplő Szepi is ment a többivel.

Hogy merre mentek? Merre mehet hetvenhat sértődött szeplő? Neki a vakvilágnak. Marci reggel fölébredt, s ...

(Lázár Ervin: Szökevény szeplők, részlet)

III.

20 pont

1. Rakd sorrendbe a dominókat úgy, hogy egymás mellé kerüljenek a rokon értelmű szavak!

A		SUDÁR
B	DÖRZSÖLT	FUKAR
C	HIÚ	JÁMBOR
D	KECSES	ÖNTELT
E	MEGFONTOLT	SZÉTSZÓRT
F	MAGAS	RAFINÁLT
G	BALGA	BÁJOS
H	SZŰKMARKÚ	ÓVATOS
I	FIGYELMETLEN	EGYÜGYŰ
J	SZENDE	

2. Melyik azonos alakú szó jelentheti mindkettőt? (Pl.: erődítmény – ácsorog = vár)

tintafoltok – hapsi =

bozontos fej – nagy edények =

hordó része – üt =

bírósági ügyem – széle valaminek =

jóraivaló – testrész =

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont
